

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3.50 K, mesečno 1.20 K;
za Nemčijo za pol leta 7.90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9.50 K za četrt leta 4.80 K.

Posebna številka 10 v.

Reklamacije so pošiljane prave.
Ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo,
univerzal. Korespondenčni lističi
(širina 88 mm) za enkrat 30 vln.,
večkrat po dogovoru.

67. številka.

V Ljubljani, v torek, dne 6. julija 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Ljudsko šolstvo, učiteljstvo in ml.

Napisal L. J.

III.

Ljudska šola je ustanova, ki ima nalogo, vzga-
jati deca v oni dobi, ko se njih duševna sila ni
razvila toliko, da bi samostojno iskala poti, po
kateri naj hodi, da doseže svoj cilj. Znanje, ki si
ga pridobi otrok v osmih letih šolanja v ljudski
šoli, je podlaga, ki utegne služiti kot podlaga za
nadaljnje naobraževanje. O samostojnosti otroka,
ki zapusti šolo, pač še ne moremo govoriti, saj
nas uči vsakdanja izkušnja, če se le nekoliko
ozremo naokolo. Kako naivni smo bili mi!

Velik zločin je, da se mladino prepušča tako-
rekoč samo sebi od 14. leta dalje. Prav v teh le-
tih bi bilo treba nuditi posebno praktičnega zna-
nja mlademu človeku, ki stopa v življenje, v kate-
rem je bil vsakdo izmed nas tako razočaran, ko
ga je spoznal.

Otrok zapusti šolo, postane svoboden in si
kuje gradove v oblake, ne misli pa na življenje
boj, ker ga tega nihče ni učil in ga ne uči; pa
tudi pojmi bi ga ne bil prej.

V šolski mladeniški dobi ima mladina še raz-
meroma precej časa, da se utegne naobraževati,
če ga nima, se ga ji mora dovoliti, dati in odločiti.

Nasprotno pa opazimo, da se izrablja mla-
dina prav čisto v politično-izkoriščevalne namene.
Lov na mladino v teh letih je naravnost divji, po-
sebnost pa med delavskimi sloji nastavlja meščan-
ske stranke svoje limanice vseprek. In mladenič,
ki se vjame na te limnice, je izgubljen za do-
gledno dobo, zakaj tlako mora delati svojim izko-
riščevalcem hotoma ali nehotoma, vtaplja se pač
v strasteh sovraštva do svojega bližnjaka, da si ne
ve zakaj in ne pozna povoda. Nahujskali so ga,
usužnjili so ga, niso mu pa podali prav nobenega
znanja, da bi mogel sam soditi o svojem početju,
da bi mogel sam spoznati, kako nespameten je,
da se druži z ljudmi, ki ga slepe z narodnjakarsko

in versko frazo le v ta namen, da bi jim ostal
zvest. Ponudijo mu še tuptam kakšno zabavo,
kakšen «špas», pa je rešena naobrazba in je re-
šeno socialno vprašanje.

Kako težak boj ima delavstvo v takih raz-
merah, utegne in more pojasniti le delavstvo. De-
lavstvo je gospodarsko slabše situirano nego vsi
drugi stanovi in zločin je, če kdo predrzne zatira
to delavstvo, ali pa pomaga zatiralcem. Že sem
čul večkrat pripombo, da je delavec svoboden, si
lahko pomaga, kadar in kamor hoče. To je velika
predrznost. Toda ta svoboda ima gospodarsko
ozadje: delavec je pa tudi takrat svoboden, ko
nastopajo industrijske krize, ko ga podjetniki pre-
ganjajo, in sicer tako svoboden, da lahko pogine
gladu ob cesti, ki ga vodi za kruhom. Boj proti
bednim socialnim razmeram delavstva vodi pa le
socialnodemokratska politična in strokovna orga-
nizacija, ki pospešuje obenem v svojem področju
izobrazbo in poznavanje socialnih razmer, socialnih
interesov.

Zaraditega trdimo, da je to skrajna hudob-
nost nekaterih ljudi, med katerimi delujejo tudi
nekateri učitelji, ko izkušajo razdirati socialno-demo-
kratične organizacije, ki so že do danes napravile
velik kos kulturnega in socialnega dela. Toda,
pardon! To se tiče vseh tistih vzgojevalcev, ki
tako napačno razumevajo nalogo vzgojevanja, bo-
disi klerikalnih ali takozvanih liberalnih, da sode-
lujejo pri zasluževanju delavskih slojev. Radi pa
tudi priznamo, da se vdajajo taki službi pač le po-
samezniki, ki to delajo v svoji nevednosti ali pa
iz sebičnih namenov. Današnja doba je namreč
doba organizacije, vsak sloj, vsak stan išče v svoji
organizaciji svoje interese. Interesi nobene de-
lavske organizacije in ne nobene druge stanovske
organizacije ne morejo biti istovetni, ne morejo
imeti istih namenov, kakor jih ima organizacija
podjetništva, pa če se skriva še pod tako lepo
narodnjaksko ali pa versko frazo. Tisti čas je mi-
nil, ko je sedelo skupaj par oseb, pa sklepalo to
in ono, zaraditega, ker so imeli slučajno vpliv med
maso, ki ni bila organizirana. Danes stopajo v do-
govore organizacije, danes se bojujejo organizacije

za pravice in proti krivicam in tudi v kulturnem
pogledu se bo moral pričeti boj potom organiza-
cij proti vsem tistim strankam, ki ovirajo napre-
dek, ki hujskajo proti organizacijam delavstva, da si
vedo, da so te organizacije potrebne in dobre.

Zašli smo predaleč, toda treba je bilo pa na
tem mestu podati te opazke zaraditega, da se raz-
umemo.

Naobrazba mladine je torej najvažnejša na-
loga, ki pripada delavstvu in učiteljstvu. Le ta dva
faktorja prideta direktno v poštev pri tem delu,
zakaj naloga učiteljstva je, da izobražuje naraščaj,
da mu poda vse tisto znanje, ki je potrebno za
navadnega občana in državljana; naloga delavstva
je pa, da pridobi delavske sloje zase v čisto prak-
tičen namen, da se popne socialno do one stopnje,
ki je za delavstvo nujno potrebna.

Le tako se da to vprašanje rešiti v prid za-
tiranim slojem. Le tako se da osvoboditi delavske
sloje klerikalizma in liberalizma, pa jih privedi na
pot, na kateri se bodo učili poznati in zastopati
svoje kulturne in gospodarske interese.

Naobrazba mladine po šolski dobi je nujno
potrebna, ker sicer niti ljudsko-šolska vzgoja ne
obrodi tistih sadov, ki jih hočemo doseči z njo;
zakaj le prehitro shlape lepe besede učiteljeve in
ostane glava prazna. Posebno pa škoduje delavski
mladini, če se vda slepo konfuznim klerikalnim in
drugačnim meščanskim strankam, kjer pusti svo
svojo fidično in duševno moč v prid tem strankam,
a sam oslabi, postane v malo letih slabič, ki ni za
nobeno resno delo več.

Umestno bi bilo, če bi obstajala primerna iz-
obraževališča. Imeti bi morala ta namen, ki smo
ga omenjali in pa namen, da poda mladini v kme-
tiskih ali pa v industrijskih krajih primerno stro-
kovno naobrazbo. V to mladeniško dobo spada
strokovna naobrazba, ki se opira na teorijo, ne
pa v ljudsko šolo, kakor sodijo ponekod.

Te bolj splošne opazke smo podali v pojasnilo
delavstvu. Naš interes zahteva, da opazujemo to
vrvenje in da porabljammo svoj vpliv v tem zmislu
tam, kjer je treba in kjer nam je mogoče.

PODLISTEK.

Lakota.

Dalje.

Sodnik pogleda na uro ter pozvoni. Točno
ob devetih se pričnajo razprave. Pedantični red
zahteva, da se ura spoštuje. Sodnik, človek v štiri-
desetih letih, si popravi očali, ko so mu dosedaj
visele na nosu, ter si z njimi zakrije sive, nekako
trudne oči. Pogladi si nagubano, nizko čelo, ka-
tere je vendar valed velike pleše videti jako visoko,
pogleda na akte, ki leže na mizi, ter pozvoni. Za-
pisnikar pomoči pero v črnilo, obtoževalec se od-
kašlja. Sedaj se odpro vrata in v sobo stopi star
mož, kateremu je videti, da je mnogo in težko
delal. To svedočijo žuljavi roki, to dokazuje pri-
klonjeno telo, katero slabi nogi jedva nosite. Mož
je menda tudi mnogo trpel. Beda je vpisala svojo
zgodovino na to suho, ustrojeno koži podobno lice.
Tudi njegove oči gledajo trudno v svet, kakor bi
to dušo nič ne zanimalo, kar se godi na svetu.

Roki visite ob izmučenem telesu, kakor bi bila
v njih neka ogromna teža. Vse je mirno na tem
truplu, le palec desne roke se pomika počasi sem-
tertja, kakor bi ga gibal neki nevidni mehanizem.
Kdor površno sodi, bi mislil, da je mož prepričan
fatalist.

Sodnik prelista počasi pred njim ležeče spise
liki kakšen avtomat, potem začne razpravo:

«Vi ste kradli, kaj?»

«Da, gospod.»

«Ali ne veste, da je to greh?»

«Jaz sploh več ne vem, kaj je greh. Sto in
sto ljudi krade in goljufa v velikanskih razmerah,
a nihče ne pravi, da so grešniki.»

«Zakaj ste kradli?»

«Bil sem gladen.»

«Tako! Tatvina je kaznjiva, ali vam je to
znano?»

Mož se odgovarja. Razprava se kmalu konča.
Javni obtoževalec predlaga, naj se uporabi zakon,
sodnik prebrska nekaj listov v knjigi, katera leži
pred njim, potem vstanejo vsi in sodnik razglasi
sodbo, glasečo se na tri mesece zapor.

Obtoženik se obrne ravnodušno ter odide s
spremljavo stražarja iz sobe. Druga razprava se
prične.

Gladien je bil. Kaj je neki to? Vsaki dan pri-
hajajo tatovi pred sodišče, ki se izgovarjajo, da so
gladni. Vsaki dan. — Pri drugih sodiščih je menda
tudi tako. Mar je toliko gladnih ljudi na svetu?
In kaj je vendar ta glad, da ljudje radi njega
kradejo? Kako je mogoče krasti? Krasti!! Že be-
seda je tako gujusna, da se je mora človek pre-

strašiti. Krasti je grdo, nepošteno, nečastno, a
vendar kradejo ljudje, baje zato, ker so gladni.
Kaj je torej ta glad, ki zapeljuje ljudi, da pozabijo
zakon, poštenje, čast?

Ves dan se je vrtela ta misel sodniku po
glavi. Nikakor ni mogel razumeti, kako more glad
— nekaj imaginarnega, neko prazno čustvo —
prisiliti toliko ljudi, da kradejo. On ni hotel verjeti,
da bi mogla biti v lakoti res takšna sila. A vendar
mu je bilo čudno, da se izgovarja toliko ljudi z
lakoto.

Kaj je torej glad? Ako ima res toliko tajne
moči, da prisili človeka k tatvini, tedaj je on mo-
rebiti mnogo ljudi po krivem obsodil. Kaj, ko bi
sam spoznal, kaj je vendar ta glad?

Ta misel ga ni več zapustila. Seveda določa
zakon točno in strogo kazni vsakemu hudodelcu.
On se je vedno ravnal po zakonu. A morebiti —
kdo je — morebiti vendar ni prav storil? Vse-
kakor se hoče prepričati.

In ko se mu je misel ustanovila v glavi, jel
je takoj pripravljati vse, kar je bilo potreba, da
izvede svoj namen. Ženo in deca je poslal v ko-
pelj ter jim dal s seboj ves denar, kar ga je imel.
Potem je pregledal celo stanovanje, da ne bi ostala
kje kakšna jedila.

Konec prih.

Zemljedelska visoka šola na Dunaju*).

Poslanica akad. društva «Kras», slovenskim abiturijentom.

Letos smo s svojim poročilom o zemljedelski visoki šoli in o praktičnih službah, ki se dosežejo z zemljedelskimi študijami v dosti prijetnejšem položaju kakor prejšnja leta našega društvenega življenja. Vse, kar smo kdaj prej pisali o naši bodočnosti, in vsa naša priporočila slovenskim abiturijentom glede zemljedelskega študija so izvirala zgolj iz dobrega instinkta in mladeniškega navdušenja, to pa, kar piše akad. društvo «Kras» danes slovenski srednješolski mladini, je dobro premišljeno in sloni na statističnih podatkih.

Najprej moramo posvetiti par besed onim gospodom, ki so nas hoteli lansko leto radi našega takratnega dopisa in vabila smešiti in ga imenovali «nepotrebno agitacijo». Storimo to zato, ker je njihovo smesenje imelo deloma uspeh in slabe posledice za slovenski zemljedelski naraščaj. Naš lanski dopis pa je imel razmeroma lep uspeh. Oktobra meseca 1908 je prišlo 8 slovenskih abiturijentov na zemljedelsko visoko šolo, a žal, sta dva vsled takih neosnovanih govoric kmalu opustila svoj načrt in zopet odšla. Zato nujno priporočamo vsem onim, ki niso doma v naših razmerah, da uporabljajo svojo zgovornost v boljše namene. Pribiti hočemo na tem mestu samo to, da ni še celo v prejšnjih, za naše stroke res neugodnih časih, noben agronom stradal kruha, če si ga je znal poiskati in je imel potrebno energijo in pridnost. Lansko leto smo priporočali pravzaprav samo gospodarsko inženirsko stroko. Pisali smo, da se naj oprimejo poljedelskega inženirstva samo oni, ki imajo sami doma veliko posestvo, ali pa da naj študirajo to stroko v zvezi z jusom. Tudi kulturno inženirstvo smo priporočali samo mimogrede.

Danes obžalujemo to in tolažimo se samo s tem, da smo storili to vsled pomankljivih in deloma popolnoma napačnih informacij, in pa s tem da letos to lahko popravimo. Najbolji dokaz zato, da je naše obžalovanje opravičeno, je to, da smo pred kratkim dobili uradno vprašanje, ako je kdo med Slovenci v poslednjem semestru, ki bi hotel sprejeti lepo mesto na jugu. Za to mesto se ni zahtevalo, da mora biti kompetent poljedelec, a notorično je to mesto za poljedelca, in ta bi imel v tem slučaju prednost. Pa še več: Izvedeli smo tudi iz povsem verodostojnega vira, da se v kratkem razpišejo v Istri štiri mesta za poljedelce. Končno imamo pa Slovenci še dvoje ali celo troje kmetijskih šol, na katere lahko reflektira slovenski poljedelski inženir, t. s. v Gorici, na Grmaju in nova, ki se šele ustanavlja, namreč v St. Jurju na Sp. Štajerskem. Gorica gre z dobrim vzgledom naprej — nastavila je v poslednjih treh letih tri slovenske poljedelske inženirje. Štajerska kmetijska šola jih bo gotovo potrebovala in potem smemo morda upati, da pricaplja tudi kranjska za onima dvema.

In kulturna tehnika? V Avstriji smo bili vedno strašni polovičarji v šolstvu. Prvotni cilj kulturne tehnike je bil, vzgojiti nekega polčloveka, ki naj bi stal s svojim znanjem med inženirjem in navadnim travniškim mojstrom. Svet se je navadil na tega «kulturnega tehnika», ki že zdavnaj več ne eksistira, in to je krivo, da današnji, z vsemi modernimi disciplinami opremljeni kulturni inženir še vedno ne more priti do svoje veljave. Po preosnovi «zemljedelske visoke šole» leta 1906 je dobil izdatno pomnožen program; njegova študijska doba je 8 tečajev, dela lahko doktorat in je torej pravi inženir kulturne tehnike. Njegovo polje je hidrotehnika v najširšem pomenu besede. Vodno stavbenstvo se zanj predava vsakih 6 semestrov, toraj 2 semestra več kakor stavbenemu inženirju. Drugi njegovi glavni predmeti so: kulturnotehnično stavbenstvo, strojno stavbenstvo, cestno in mostovno stavbenstvo (izvzemi železne konstrukcije), pa tudi iz elektrotehnike se mu nudi toliko, kolikor potrebuje pri svojih delih.

Ta napredek v učnem programu kulturnega inženirja sam govori za študij kulturne tehnike, ker se bo kulturni inženir sedaj lahko povsod rabil, in ne samo pri melioracijskih delih. Na «zemlje-

* Z ozirom na dejstvo, da se še vedno «Hochschule für Bodenkultur» celo v slovenskih uradnih listinah popolnoma napačno prevaja in titulira z najkonfuznejšimi naslovi, bodi tu pribito, da se glasi njen edino pravi slovenski naslov: Zemljedelska visoka šola. Ta izraz rabijo tudi Čehi in drugi Slovani in edino prav označuje vse tri smeri ali stroke te visoke šole, t. j. poljedelsko inženirsko, gozdno inženirsko in kulturno inženirsko.

delski visoki šoli» študirajo sedaj samo 4 Slovenci, kult. tehniko. Značilno je, da imata dva od teh že drugi tehnični poklic, da sta bila oba v državnih službah, a se povrnila na «zemljedelsko visoko šolo», da absolvirata še kmet. tehniko. Ako bi jima ne kazalo, bi se najbrže ne povrnila zopet na šolsko klop. Lansko leto je razpisal deželni odbor pet mest za kulturne inženirje za dobo petih let. Po novem načrtu za agrarne operacije bo kreiran pri teh uradih poseben status za kulturne inženirje. Slovenci pa bi potrebovali tudi več samostojnih kult. inženirjev, zlasti ako bi se taisti ukvarjali obenem z geodetičnimi deli.

A kaj naj porečemo o gozdnem inženirstvu? Ko se je bilo pojavilo lansko leto na zemljedelski ris. šoli kar 8 prvoletnikov in se je izmed teh vpisalo 6 v gozdno inženirstvo, so celo nekateri naši kolegi zmajali z glavo, češ, kam bomo z njimi? Kako neopravičeni so taki dvomi, sledi že iz sledečega: Čehov je na naši visoki šoli nad 150, Poljakov 170. Od teh jih odpade na kulturno tehniko in poljedelstvo komaj 30 %, t. j. Čehi vzgajajo nad 100 gozdnih inženirjev, Poljaki nad 120. Jugoslovanski teritorij ni manjši od češkega ali poljskega, a vse tri jugoslovanske narodnosti imajo na Dunaju komaj 72 zemljedelskih slušateljev, od katerih je približno 50 gozdnih inženirjev. Že te številke govore dovolj jasno. Pa idimo dalje!

Gozdnemu inženirju so odprte tri pota v državni službi: 1. politična, 2. k državnim domenam in 3. k zagrajevanju hudournikov. Skoro pri vsaki politični oblasti je nastavljen 1 gozdni inženir. Oglejmo si te službe n. pr. na Kranjskem. Tu imamo 1 deželnega gozdnega nadzornika in 6 gozdnih inženirjev. Nadzornik je Italijan, 3 inženirji Nemci in torej le 3 Slovenci, in to na Kranjskem.

Gozdno-domenske službe za Slovence pridejo v poštev pri gozdno-domenski direkciji v Gorici. Ta ima sledeče gospodarske okraje: Dol, Gorica, Smohor, Idrija I., Idrija II., Klano, Kostanjevica, Meleda, Millstatt, Montona, Gornja Bela, Paklenica, Radovljica, Saksenburg, Trbiž, Trnovo pri Gorici, Bled, Beljak, Kotiče.

Evo Vam mest za slovenske gozdne inženirje.

V Cislajtanijski je 7 sekcij za zagrajevanje hudournikov s povprečno 115 gozd. tehn. organi. Za nas pridejo tri v poštev: beljaska, ki je ustanovljena za Koroško, Kranjsko in Primorsko; graška za Štajersko in Solnograško in pa zadrška za Dalmacijo. In koliko Slovencev je pri teh sekcijah? Nobenega! V Ljubljani so agrarne operacije, rabijo gozdne inženirje, na Goriskem in Štajerskem se osnujejo tekom dveh let in bodo potrebovale nekoliko gozdnih inženirjev. Čisto naravno, da bi morali biti gozdni inženirji pri agrarnih operacijah v Ljubljani Slovenci, saj imajo opraviti samo s slovenskim ljudstvom, a faktum je, da so vsi trije agrarni nadzorniki tuji, izmed katerih ni niti eden zmožen napraviti s stranko slovenskega protokola.

Ko je govoril pred kratkim neki naš tovariš tu na Dunaju z nekim nadlogarjem, ki ima dobre zveze z ministrstvom, ga je ta vprašal: «Slišite, mladi prijatelj, kako je to, da se tako malo Slovencev posveti gozdarskim študijam? Ministrstvo išče sekcijskega vodjo za Zader, a mima niti enega Jugoslovana, da bi ga poslalo na to mesto!»

Zabayljamo na nemško uradništvo, pritožujemo se čez nemško birokracijo, nemška ministrstva, a vedno brez kritike o samem sebi. Konec prih.

Politični odsevi.

* Državnozbornski obstrukcionisti češke barve so se začeli pogajati. Zadnji čas so neprenehoma posredovali ministri Weißkirchner, Bráf in Zacek, pa tudi Geßmann je tekal semintja. Češki agrarci so bili vsaj toliko iskreni, da so priznali, kaj da hočejo: namreč kakšno dobro agrarno kupčijo. Od slovenskih klerikalcev se pa še pravi namen te infamne obstrukcije ne more izvedeti, kar je seveda zelo umevno; kako naj kdo pove namen, če ga nima? Klerikalci imajo Šušteršiča in to je vse. Zatelebal so se vanj kakor židje v zlato tele in kar pride iz njegovih medenih ust, se mora smatrati za salamosko modrost. Toda Šušteršič ni Salomon, ampak zelo, zelo navaden človek in glava zelo srednje vrste. Kar je kot vodja klerikalne stranke, je iz njega napravila dobro režirana reklama, ki je bila seveda taka, da si ošabni gospod zdaj že sam domišlja, da je velik talent. Tisti, ki v klerikalni stranki kaj zna, ni Šušteršič, temveč Krek. Ampak Krek je slabotnej in to je njegov smrtni greh. Kaj pomaga vse njegovo socialno znanje, kaj moderno razumevanje, če je pa mevža, ki se

vselej uda Šušteršičevi puhloglavosti? Če more človek prenašati vse bedarije in lumparije, ki jih uganja klerikalna stranka, ne da bi ji pokazal fige, nima nobene pravice, sklicevati se na svojo demokratičnost in na take reči. Krek je tako sramotno kapituliral takrat, ko so sklepali nepoštenost, imenovano kranjsko volilno reformo in zdaj se je zopet dal postaviti v kot. Zato bo pa treba povedati tudi širšemu svetu, da so njegove „immer interessante Ausführungen“ prazne deklaracije, ki pokrivajo navadno lakajsko štreberstvo.

* Zoper italijansko vseučilišče je baje naperjena Šušteršičeva tepčasta obstrukcija. To so začeli klerikalci jecljati zadnje uro, ko so ves teden zaman napenjali svoje možgančke, da bi se domislili, čemu pravzaprav obstruirajo. Če bi bila pretveza resnična, bi se moralo konstatirati dvoje. Prvič italijanska univerza še ni na dnevnem redu v državnem zboru in treba je takih tičev, kakor so Šušteršičijanci, da obstruirajo letos nekaj, kar pride čez leto na vrsto. Drugič pa je početje, če ima res preprečenje italijanske univerze za namen, posebno lumpovsko in odločno se mora protestirati, da predstavlja banda z vsemi žegni Slovence pri vsaki priliki kot barbare in policiste. Cela tista bajka, da bi bila italijanska univerza v Trstu ali italijanska univerza sploh Slovincem škodljiva, je privrela iz kakšne prazne butice, ki ne zna politično izračunati, koliko je dvakrat dve. Ampak pri Slovencih je že ta trapasta navada, da postane vsaka prismođarija takoj dogma, če se le izreče v imenu narodnosti. Toda dokler gre za traparije, bi človek še molčal. Kadar pa se vpeljujejo take komedije v aktivno politiko, je čas, da se odločno nastopi. Ves boj zoper italijansko vseučilišče ni nič drugega kakor nekakšen prostovoljen pritenjen boj zoper „iredento“, tisto strašilo Bušičeve policijske modrosti, o katerem so trezni ljudje mislili, da je izginil z Bušičem. A med Slovenci se najde še vsak čas kdo, ki privleče crkovo kot pošast na svet in renomira ž njo. Vsa iredentarija v Avstriji ni nič drugega kakor otročja igrača in slovenski narodnjakarji, ki se bojujejo zoper takega sovražnika, bijejo še bolj smešni kot kakor ga je bojeval don Quichote. Le da je v tem boju še nekaj posebno zopernega; Slovenci nastopajo tu kot prostovoljni policisti in spravljajo ugled vsega naroda v nevarnost. Prav v imenu narodnosti je torej treba krepko in odločno protestirati proti taki „narodni“ politiki. Če jo pa vodi Šušteršič, je stvar povrh vsega še nad vse smešna. Kako „narodni“ je sam vase zaljubljeni klerikalni general, je menda dosti jasno pokazal v času državnozbornske in kranjske deželne volilne reforme. Tistih, ki prisegajo na klerikalno narodnost, je pač tudi vsak dan manj.

* Odsek za socialno zavarovanje je imel zborovati v pondeljek. V soboto sta pa prišla češka klerikalca Šramek in Zahradnik nad odsekovega predsednika Buzeka in sta mu vsa razburjena očitala, da sklicuje sejo na dan — sv. Cirila in Metoda. Dasi je Buzek zagotavljal, da je imela lani na ta dan zbornica sejo, se je vendar vdal pritisku in je preklical sejo. Kdaj bo imela zbornica zopet cel prost dan, da bi mogel zborovati odsek, se ne da povedati.

* Ogrska kriza je vrtnec. Pogajanja z neodvišnjaško stranko so se razbila in zdaj se v Budimpešti splošno sodi, da se začne — nova pogajanja z neodvišnjaško stranko. Košut agitira — in to je v celi stvari še najzanimivejše — navsomoč proti splošni in enaki volilni pravici.

* Bivši poslanec Gregorij, krščanski socialc, ki se je moral iz državne zbornice umakniti, zato da je Geßmann lahko sedel na njegovo mesto, je umrl. V politiki že dolgo ni igral nobene vloge več.

* Veleizdajniški proces dela hrvatskim mogotcem že precejšnje preglatice. Kakor javlja „Pokret“, je imel senat v veleizdajniškem procesu konferenco z državnim pravdnikom. Na tej konferenci je državni pravdnik Accurti izjavil, da po sedanjih rezultatih dokazilnega postopanja ne bo več mogel vzdrževati obtožbe radi veleizdaje in da bo z ozirom na to moral modificirati obtožnico v toliko, da bo osumljence tožil le radi zločina po § 65 kaz. z. (motenje javnega miru in reda) in radi zločina po § 300 kaz. r. (ščuvanje proti državnim organom). Višji drž. pravdnik pl. Voncaš je nasproti temu izjavil, da se pod vsakim pogojem mora vzdržati obtožba radi veleizdaje proti 6 glavnim obtožencem (Adamu Pribičeviću, Valerijanu Pribičeviću, I. Oreščaninu, V. Lukaču, N. Miliću in G. Živkoviću), dočim bi se naj proti ostalim 47 obtožencem omejila obtožba na ščuvanje proti hrvaški narodnosti. Nadalje se je na konferenci razpravljalo o dokumentih, ki jih je predložil glavni svetok Gjorgje Nastić. Konstatiralo se je, da je večina dokumentov, ki jih je Nastić porabil v svoji brošuri „Finale“, ponarejenih.

Sodrug, somišljenik! Zahajajte le v take gostilne kavarne in brivnice, kjer je na razpolago vaše glasilo. . . Agitirajte „Rdeči Prapor“!

Domače vesti.

— **Perfidnost klerikalne taktike v državnem zboru.** Klerikalci v družbi čeških agrarcev in radikalcev so začeli izvrševati svojo obstrukcijsko grožnjo, in «Slovenec» s predznim celom hvali tako ravnanje, kot da bi se šlo za kakšno koristno reč. Sedanja obstrukcija ni naperjena proti vladi — z vlado je bilo čas obračunati, ko je bil v razpravi rekrutni kontingent in pa proračun — naperjena je proti življenjskim interesom avstrijskega ljudstva. S pooblastilno postavbo je urediti pogodbe z balkanskimi državami, predvsem z Rumunsko, katera sicer zapre svoje meje avstrijskim izdelkom. Kako dalekosežnega pomena so te pogodbe, najboljšje izpričujejo številke. Avstrija je imela trgovsko pogodbo z Rumunijo od 1875 do 1886. V tej dobi je znašal avstrijski izvoz na Rumunsko povprečno 140 milijonov frankov, to je 48,6% vsega rumunskega importa. L. 1887 so dosegli agrarci, da se je zaprla meja rumunski živini, vsled česar so poskočile pri nas cene mesa, rumunska živinoreja pa je težko zadeta. Rumunija je odgovorila z zvišanjem carine na avstrijske industrijske izdelke; avstrijski izvoz je upadel za polovico, na 60 milijonov, to je 13,4% rumunskega importa. Nemčija in Anglija sta skoraj popolnoma izrinili Avstrijo z rumunskega trga. Za mnogoštevilne panoge je bila to naravnost katastrofa, na tisoče delavcev je izgubilo delo in zaslužek. Od 1893 obstoja zopet trgovinska pogodba med obema državama. Naš izvoz zopet raste, čeprav počasi, in je znašal 1906 119 milijonov frankov ali 28,3% rumunskega importa. Kar je Avstrija po trdih izkušnjah pridobila, vse pojde pod nič, ako ne pride do pooblastilne postavbe. Industrijska katastrofa bi vrgla cele bataljone delavstva na cesto in jih izročila brezposelnosti in stradanju; po drugi strani pa je brez pooblastilnega zakona čisto izključeno, da bi moka in meso zapustila sedanjo vrtoglavo višino. Zategadelj je klerikalna obstrukcija ali blaznost ali pa brezprimeren zločin na življenjskih interesih avstrijskega ljudstva. Naši klerikalci so podobni Herostratu, ki je zažgal prekrasni tempelj Diane Efeske, da bi proslavil svoje ime; klerikalci hočejo s stradanjem vsejati v ljudska srca svoj spomin. Proklet spomin!

— **Vladni ministrantje.** «Slovenski Narod» lomi v zadnjem času s sumljivo usiljivostjo kopja za finančnega ministra Bilinskega in človeku se nehote zdi, da veže zlata veriga te najnovejše kumpane. Bridkost vseh bridkosti je «Narodu» dr. Krekov predlog, da se iz finančnega proračuna črta postavka 5000 K, katere je Bilinski namenil svojemu dvornemu žurnalistu. Mi smo zadnji, ki bi opravičevali božjasto politiko klerikalne delegacije in prvi smo bili, ki smo razkrinkali frivolno igro, ki jo igrajo klerikalci s svojo protiljudsko taktiko na Dunaju. Toda Hribarjevo absentiranje ob tem glasovanju je prve vrste škandal. Prvič je bilo za vsako pošteno stranko, ki priznava načelo, da se javni denarji ne razsipljejo v politične korupcije, čisto precizno začrtano stališče napram tej proračunski postavki. Drugič pa je naravnost diktat zdrave pameti, da se stranka, ki je v opoziciji proti vladi, upre vsemu proračunu in vsem poedinim postavkam njegovim. Proračun je nekako generalno pooblastilo vladi za vse njeno upravno poslovanje, in kdor pobija to upravno poslovanje vlade, mora pobijati tudi postavno podlago tega poslovanja, proračun. To vse Hribar in njegovi tovariši prav tako dobro vedo kakor mi, in če nasprotno ravna, je le dokaz, da jih srce vleče k sedanji vladi, da so takorekoč politični plen te vlade. Zatorej utegnemo še doziveti, da se Hribar zapiše med ministrante sedanjega kabineta, ki je reakcionarem do nezvesti. «Narodovo» pisanje zadnjih dni vsaj to izpričuje.

— **Homatije v slovenski filharmoniji** so proizvodile, da je odbor odpovedal službo kapelniku Friseku, kateremu se pripisuje, da je intrigiral med člani orkestra.

— **Ljubljansko gledališče** ponuja deželni odbor, kakor smo že poročali, mestni občini. Ze dne 12. decembra 1906 je vprašal občino, ali ne bi prevzela deželnega gledališča v svojo last in pod kakimi pogoji. Tedaj stvar ni prišla v razpravo. Letos pa je deželni odbor zopet vprašal. Finančni odsek se je o stvari posvetoval in predvsem zahteval od deželnega odbora tozadevni računski zaključek za leto 1908 in pa proračun za leto 1909. Deželni odbor je ugodil tej zahtevi in iz dopisnega računskega zaključka je razvidno, da je imela za leto 1908 dežela pri gledališču 20.085 K primankljaja. Proračun za leto 1909 pa izkazuje nedostatka 21.017 K. Neplačenega dolga je 101.000 K. Ta dolga se amortizira letno po 7100 K. Ako se vpošteva ta amortizacijska vsota, bi bilo v preteklem letu deficit okroglo 28.100 K, v proračunu za leto 1909 pa okrog 29.000 K. Dežela ceni gledališče na 602.000 K, inventar pa na 26.300 K. Deželni odbor je vprašal, pod kakimi pogoji bi mestna občina prevzela gledališče. Finančni odsek je prišel do sklepa, da občina prevzame gledališče z vsem dolgom, toda pod pogojem, ako se dežela zaveže, da bo dajala tudi za naprej gledališču enako podporo, kakor jo je dajala v preteklosti. Za mesto bi bilo to novo breme, kolikor bi presegali letni doneski dosedanja letna podpora 26.000 K. Ako se upošteva najemanina lož, bi se stroški za mesto

zvišali na leto za kakih 4 do 6000 K. Ti izdatki bi se seveda množili, kolikor bi z leti narasla potreba poprav in adaptacij. — Občinski svet je sklenil na predlog finančnega odseka: Mestna občina prevzame deželno gledališče z vsem inventarjem in z vsemi neplačanimi dolgovi v znesku 101.009 K pod pogojem, da se dežela zaveže, da bo dajala tudi potem gledališču ravno toliko redne podpore, kakor v preteklosti.

— **Vlak je povozil** pri Ponikvi ob južni železnici 70letnega preužitkarja M. Slatenskega. Mož je šel v svoji neprevidnosti, dasi neokreten in gluh, pod zaprtimi zatvornicami čez progo. Zagrabil ga je v istem trenutku došli vlak in ga popolnoma raztrgal.

Dopisi.

— **Posavje.** V klerikalnem «Slovencu» se nekdo zaletava v socialno demokracijo in besediči, da ne more dobiti na Posavju nikjer prostora za zborovanje. Seveda se zdi to pobožnemu listu zelo lepo. Toda dopisnik, ki farba lahkoverne urednike, ve prav dobro, da se laže kakor kljukec in njegova trditve ni pravzaprav nič drugega kakor mig s kolom. Klerikalcem bi bilo zelo všeč, če bi bilo tako, pa zato namigavajo gostilničarjem, da naj zapro socialnim demokratom svoje prostore. Za «Slovenca», ki hoče biti demokratično glasilo demokratične stranke, je pač zelo značilna taka taktika. Posebno dobro znamenje ni za klerikalce, če pričakujejo svojo rešitev od tega, da nasprotnik ne pride do besede. Ampak pobožne želje gospodov se ne bodo izpolnile, zakaj pristasi socialne demokracije so na Posavju že dovolj prepričani možje, pa jih klerikalci ne bodo kar meninici tebičič «izpreobrili». Kar se pa prostora tiče, je pa na Posavju še vedno dovolj gostilničarjev, ki mislijo s svojo in ne s «Slovenčev» glavo in v njihovih prostorih lahko zboruje toliko oseb, da bi tudi za klerikalce še lahko ostalo kaj prostora. Se bodo že prepričali, kadar bodo socialni demokrati imeli zopet svoj shod. Seveda ne pojdejo vprašat klerikalcev, kdaj bi sklicali shod. To bodo že opravili sami socialisti. Ves jezuitski strah za naš blagor je nepotreben, vse veselje nad našim «propadanjem» pa je smešno.

Svoje naročnike prosimo, da odpošljejo takoj naročnino za „Rdeči Prapor“.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 5. julija. Neresnost slovenske politike se je najbolje pokazala v soboto, ko je imela «Slovenska Enota» najlepšo priliko, doseči stvaren vspeh v zadevi, ki je zelo važna za narodne manjšine. Nadaljevala se je razprava o nujnem predlogu Metelke o šolah narodnih manjšin. Situacija je bila kakor najaše ugodna. Večina nemško-nacionalnih in krščansko-socialnih poslancev se je bila odpeljala v Trst, gledat kako spuščajo barko „Radecky“ v morje; «Slovenska Enota» bi bila torej s socialnimi demokrati imela tako večino, da bi se bila gladko sprejela nujnost Metelkevega predloga in predlog sam. Toda kdor ni bil na svojem mestu, je bila «Slovenska Enota». Socialni demokratje so bili do zadnjega v zbornici z lasti češki sodrugi so bili vsi v čudu, ko so opazili, da so bile prazne klopi čeških meščanskih poslancev, ko je šlo za češki predlog. Ko so pozneje pricapljali nekateri člani Slovenske Enote so jim socialni demokratje povedeli, kar jim gre.

Glavni govornik na sobotni seji je bil sodrug Seliger, ki je izbornu zastopal socialno demokratično stališče, da se mora vsaki manjšini priznati i zagotoviti njeno pravo. Izvajal je, da so tudi Nemci v mnogih krajih v manjšini in če hočejo, da vživajo pravice, jih morajo v enaki meri priznati tudi drugim narodom. Posebno zanimivi so bili podatki, s katerim je razkril, kako izpreminja kapitalizem, ki išče vedno cenejših delavcev narodni značaj krajev in dežel.

Za njim je govoril Grafenauer o koroških razmerah. Med njegovim govorom je prišel znani Bielowek v zbornico in se je po stari navadi hotel odlikovati s tem, da je nahrnil govornika: „Kar vganjate, je potepčevanje“. — Zanimivo je, kako se nekdanji najboljši tovariši, nemški in slovenski klerikalci, vzajemno grižejo. Seveda ni dvoma, da se bodo kmalu zopet objemali.

Prihodnja seja je v torek ob 10. dopoldne.

Parlamentarni položaj.

Praga, 5. julija. «Narodni Listy» trdijo, da je cesar na zadnji avdienci dal baronu Bienerthu nalog, naj se poda v konkretna pogajanja s strankami «Slovenske Enote». S poletnim zasedanjem bi se imela izčrpati naloga sedanjega Bienerthovega kabineta.

Dunaj, 5. julija. V političnih krogih sodijo da ostane Bienerthov kabinet do jeseni na svojem mestu; v času državnoborskih počitnic bi se vodila pogajanja s strankami, da bi se v jeseni Bienerthov kabinet zopet rekonstruiral. Vladni faktorji sodijo, da se posreči kompromis, ki bi omogočil, da dobi «Slovenska Enota» zastopstvo v novem Bienerthovem ministru. Pri nameravani rekonstrukciji bi imeli tudi Jugoslovani priti v postev. (To se pravi: Suštersičevi upi se zopet ponavljajo.)

Dunaj, 5. julija. Pogajanja med Italijani in Jugoslovani se nadaljujejo, toda v stvari se opaža hladnost in vzajemno nezaupanje. Slovenske stranke nimajo enotnega stališča, zdi se, da so slovenski klerikalci najbolj nepristopni. Italijanom naznani Suštersič jutri sklepe jugoslovanske «Narodne Zveze».

— **Parlamentarni položaj.** Praga, 6. julija. «Hlas Naroda» javlja, da hočejo češki agrarci in radikalci danes hrupno obstruirati. Neki agrarec je baje že nakupil piščalk, trobent in podobnega orodja.

Praga, 5. julija. «Nar. Listy» javljajo, da so Weißkirchner, Braf in Začek nudili agrarcem sledeče koncesije: 1. Letnih milion kron za zavod za porabo živinskih produktov. 2. Pet milionov na leto agrarne subvencije vsem deželam razen Nižje Avstrije.

Belgrad, 6. julija. «Dnevni List» ima oster članek proti slovensko-češki obstrukciji in pravi, da je bila povest o ljubezni do Srbov na peterburškem kongresu gola komedija.

— **Ogrski parlament.** Budimpešta, 5. julija. Ogrski državni zbor je danes imel sejo na predlog hrvatskih poslancev, ki so zahtevali, da izreče zbornica svoje mnenje o aretaciji poslanca Novosela v Brodu. Kakor smo že poročali, je bil ta poslanec aretiran ob priliki Rauchovega potovanja, češ, da je ščeval ljudstvo zoper bana. Seja zbornice je bila dobro obiskana. Ministri, ki so, kakor znano, v demisiji, niso sedli na ministrske seže, ampak na svoje poslaniške prostore. Košutu so neodvisnjaki priredili ovacijo. Poročevalec v imunitetni zadevi Novosela je bil poslanec Hedervary. Supilo je predlagal, naj se naloži imunitetnemu odseku, da poroča v 24 urah. Ta predlog je bil odklonjen, pač pa je zbornica sprejela poročevalcev predlog, ki nalaga imunitetnemu odseku poročanje v osmih dneh. Zbornica je izrekla, da se je z omenjeno aretacijo kršila poslaniška imuniteta. Sklep se je naznanil ministrskemu predsedniku. Potem se je državni zbor odgodil.

— **Ogrska kriza.** Budimpešta, 5. julija. Po zadnji Wekerlovi avdienci pri cesarju se smatra, da je rešitev krize odgojena do jeseni in da je Lukačeva misija s tem končana. Wekerle je bil v soboto na avdienci ter je ostal 1 uro 20 minut pri cesarju. Časnikarjem, ki so ga izpraševali, je le toliko povedal, da je vladar izrazil željo, naj sedanja vlada provizorično vodi opravke dalje in Wekerle se je zavezal, da sporoči to željo svojim ministrskim kolegom. Dobo do rešitve bodo kajpada stranke porabile za nadaljevanje svojih intrig.

— **Turska železnica.** Spital ob Dravi, 5. julija. Turska železnica se je danes v navzočnosti cesarja z veliko slovesnostjo izročila prometu.

— **Nemčija.** Berlin, 6. julija. Na berlinski borzi je razširjena govorica, da je v vprašanju finančne reforme dosežen kompromis, po katerem bi vlada opustila davek za kotiranje in davek na kupčijski promet, namesto tega pa bi se vpeljal davek od talonov; posestniki akcij bi plačevali vsakih 10 let 1 odstotek, lastniki obligacij pa pol odstotka.

— **Namestnik grof Wedel** se pelje dne 8. t. m. v Berlin. Wedela imajo v političnih krogih za naslednika Bülowa.

— **Proces Hamann.** Berlin, 6. julija. Včeraj se je pričela pred poroto razprava proti Bülowemu žurnalistu tajnemu svetniku Hamannu radi krive prisega. Hamann je prisegel, da z neko gospo ni imel spolnega opravka. Priče trdijo nasprotno. Razprava je tajna.

— **Nemški državni zbor.** Berlin, 6. julija. Zbornica je v drugem čitanju odklonila zakon o podedovalni pravici države. Razpravlja se o davku na vino v steklenicah.

— **Srbija.** Belgrad, 6. julija. Naprednjaška stranka je pozvala ministrskega predsednika Novakovića, naj odloži svojo funkcijo, češ, da je stranki škodljiva.

— **Papež in Turki.** Rim, 5. julija. Papež je včeraj sprejel turško deputacijo, ki mu je naznanila, da je Mohamed V. zasedel turški prestol. Turki in papež so naglašali zvestobo turških katoličanov do otomanske države. V imenu papeža je kardinal državni tajnik Mery del Val deputaciji vrnil obisk.

— **Perzija.** Teheran, 6. julija. Med ustaši in kozaki je prišlo do boja, v katerem so kozaki zmagali. Revolucionarji so imeli 12 mrtvih. Pozneje so nenadano pograbili kozake in so jih premagali. V bazarju je včeraj bomba ranila tri osebe.

— **Umetni diamanti.** Pariz, 6. julija. Lemoine, ki je sleparil s trditvijo, da zna delati umetne diamante, je obsojen na 6 let ječe, 3000 frankov kazni in 5 let pregnanstva.

— **Štrajk v Marzelji.** Marseille, 6. julija. Stavka mornarjev je končana. Vsi prej nastavljeni matrozi se zopet sprejmejo na delo.

Tiskovni sklad: Za tiskovni sklad »Rdečega Praporja« so darovali: Vesela družba pri »Ruskem carju« K 339. Vesela družba pri »Zalostnem poličku« K 120. Trepše K — 40; Gnezda K — 80; Kovič K — 20. Sodrugi, spominjajte se pri vsaki priliki tisk. sklada!

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo!

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, slamo-
moreznice, čistilnice, preše za sadje
i. t. d.?

Edino le pri

FR. STUPICA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta
št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji iz najboljših
tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih
proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno
radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah,
dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod
jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdiko
pri nakupu **stavbenih potrebščin**, port-
land-cementa, traverz, železnih šim in druge
različne železnine in raznega orodja, nagrobnih
križev, tehtnic i. t. d. 24—17



J. Jax & sin

— LJUBLJANA —

Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „ADLER“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko. 24—16

Velika in moderna
: zaloga oblek :
— za gospode, dečke in otroke —

A. KUNC

LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3

:: (na vogalu Židovske ulice). ::

Stroko vnjaša postrežba z iz-
bornimi izdelki po nizkih, stalnih,
na vsakem predmetu ozna-
čenih cenah. ::

24—13

Naročila po meri točno in
priznana dobro. ::



Polniki v Ameriko
Hateri kolijo duha, po ceni in
na najboljše potovanje naj se obrnejo
na **Simona Himeleca**
v Ljubljani, Kolobavski ulici št. 28
Hateri se na Poljsko, Italijo, Anglijo in druge kraje

Fotograf **L. Krema**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

se priporoča 12—10

za vsa v to stroko spadajoča dela.

Špecialiteta: Povečane slike navadne in
v barvah po najnižjih cenah.
Pri legitimacijah 25% popusta.

BLUZE

v težki svili, volni in
drugim modnim blagu,
v krasnih modelih, naj-
novejša modna krila, ko-
stume, dežne plašče, otroške obleke, krstno opravo,
prepdasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Naj-
finejše otroške kapice, klobučke, plaščke, parške modro-
nočavice, rokavice, jopice in druge pletenine. — Fine
zavratnice, naramnice, ovratnike, srajce in drugo pe-
rilo za gospode priporoča največja narodna konfekcija

M. Kristoflič-Bučar

Stari trg 28 Ljubljana Stari trg 28

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in ceno. Cene
radi male režije brez konkurence. 52—33

Največja zaloga,

najboljša in najcenejša trdka za
naročevanje ozir. nakupovanje!

Čopčev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.

Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po 1/2, 1/4, 1/8
in 1 kg. 104—59

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in naj-
lepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvnega za
pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Masčobo za usnje.

Oljnatih barv, priznane najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolneja, najboljše.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Najbolj varno naložen denar
je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog nad 35 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.



Za varnost denarja je porok
poleg rezervnega zaklada
mestna občina ljubljanska z
vsem premoženjem in vso
svojo davčno močjo. V to
hranilnico vlagajo sodišča
denar mladoletnih otrok in
župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska spre-
jema hranilne vloge vsak dan od
8. do 12. ure dopoldne in od 3.
do 4. ure popoldne, jih obrestuje
po 4% ter pripisuje nevzdržene

obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama in ga vlagatelj ne zaračuna.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar,
ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišče po 4 1/2% na leto. Z obrestmi obenem plača vsak dolжник toliko
na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5% izposojenega kapitala. Na
ta način se ves dolg poplača v 62 1/2 leta. Kdor plačuje 6% izposojenega kapitala, po-
plača dolg v 33. letih. Dolжник more poplačati svoj dolg tudi poprej, ako hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje. — Mestna hranilnica izdaja lične

domače hranilnike

proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi
otroke navajajo k varčnosti. — V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala
ta slovenska hranilnica tudi **kreditno društvo.**

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači v

Prešernovih, prej Slonovih (Elefantnih) ulicah 3.